

NIEPODOBNY (439) ai

niepodobny (376), **niepodobien** (63).

W pisowni łącznej (373), *w rozłącznej* (66).

Pierwsze e oraz oba o jasne; niepodobien z tekstów nie oznaczających é.

comp i sup (6 + 1) (nå)niepodobniejszy; -ejszy (1), -(e)jszy (6).

sg m N niepodobny, nåniedopodobniejszy (13), niepodobi(e)n (7); ~ (*attrib*) niepodobny (2); ~ (*praed*) niepodobi(e)n (7) *RejZwierz*, *RejPos* (5), *PaprPan*, niepodobny (3) *BierEz*, *WujJud*, *CzechEp*.
◊ *G* niepodobného (1). ◊ *A* niepodobny (1), niepodobn(e)go (1). ◊ *I* niepodobnym (3). ◊ *f N* niepodobną (174), niepodobna (1), niepodobn(a) (12); ~ (*attrib*) -å (103), -a (1); -å : -a *CzechRozm* (3:1); ~ (*praed*) -å (30). ◊ *G* niepodobn(e)i (6). ◊ *A* niepodobną, niepodobniejszą (28). ◊ *I* niepodobną (4). ◊ *V* niepodobną (1). ◊ *n N* niepodobno (55), niepodobné (16); -é (2), -(e) (15); ~ (*praed*) -o (47), -é (16); -o *BierEz*, *OpecŻyw*, *PatKaz III*, *BierRozm*, *RejKup*, *HistAl*, *KrowObr*, *RejAp*, *GórnDworz*, *HistRzym*, *BiałKat*, *KuczbKat*, *WujJud*, *RejPosWstaw*, *BudNT*, *KochOdpr*, *SkarŻyw* (3), *CzechEp* (2), *KochFr*, *SkarKaz* (7); -é *BielŻyw*, *MurzHist*, *KromRozm II*, *ModrzBaz*, *LatHar* (2); -o : -é *RejPos* (4:3), *SkarJedn* (3:1), *WujNT* (11:6). ◊ *G* niepodobn(e)go, niepodobniejsz(e)go (33). ◊ *A* niepodobn(e), niepodobniejsz(e) (4). ◊ *pl N m pers* niepodobni (2). *subst* niepodobné (20); -é (1), -(e) (19). ◊ *G* niepodobnych (20). ◊ *D* niepodobnym (4). ◊ *A m pers* niepodobn(e), niepodobniejsz(e) (2). *subst* niepodobné, niepodobniejszé (24); -é (3), -(e) (21). ◊ *I m* niepodobn(e)mi (2). *f* niepodobnymi (1). ◊ *L* niepodobnych, niepodobniejszych (4).

Składnia sup: naniedopodobniejszy między kim (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w. s.v. podobny.

1. *Taki, który nie może być, stać się; niemożliwy, nieprawdopodobny; impossibilis HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Calep, Cn; incredibilis Mącz, Modrz, Cn; hyperbolicus Calep; difficilis ad credendum a. ad fidem, qui excedit fidem, qui fide caret, qui fieri non potest Cn (394) : A patrzätz vzzrzaly Gdy v grobu ítály/ [...] On kamién odwalony Tak wielmi niepodobny. OpecŻyw 172; y day z winem ciepło rano wypić we trzy godziny przed iedzeniem/ niepodobną ma włófnóć naprzeciw dychawiczy ciężkicy. FalZioł V 82; RejPs 114; Mącz 430c; przed inšzymi wżemi zbroyni przepływáli przez Orfżę Rżekę ná Mołkwę [...] nie oglądáli fye íi/ o niepodobny bród fye kułżąc/ ná to co zá nimi było: áni tego fye bali/ co przed nimi ítáło OrzQuin R; GórnDworz Bb7; A co v fwiátá ieft nigdy nie podobnego/ tho zówždy bárzo łácno ípráwić á vczynić fwiętemu Bołtwu iego. RejPos 257; Mniefy fie zda nie podobnego co bywa przed tym opowiedzyano. RejPos 271 marg, 29, 270, 270v, 272; [Abraham] iefzce coś niepodobnieyłżego vwierzył/ [...] wierzył iż go [Izaaka] przedsię ściętego y ípalonego Bóg miał wkrześć zmarthwy BiałKat 26; iákne niepodobne woýfká bárzo máłym pocżthem porażáli RejZwierc 205; WujJud 77 [2 r.], L12; CzechRozm 155v; Rzymiánie [...] Angielczycy/ etc. którzy dáleko niepodobnieyłże Fundatory Narodow íwoich íobie zmyfláią StryjKron 59, 61, 71; trudne to íą rżeczy co ty powiedałż/ á iefzce ták rżekę/ że nie podobne. GórnRozm Mv; Calep 494b, 513a; WujNT Rom 8/3; PowodPr 67; która [demokracja] ieft w rżądách ludzkich nagoríza y náłzkodliwíza/ y tu w tym kroleŹtwie ták ízerokim niepodobna SkarKazSej 694b.*

niepodobny bez czego, okrom czego (7): Tey też głowy bez wielkiej boleści członków v zdrowienie nie podobne ięft. *BielŻyw* 84; *KromRozm II* n2v; *HistRzym* 108v; *BiałKaz* F2v; *LatHar* 577; *SkarKaz* 347b, 348a.

niepodobny do czego (5): *Oczko* 1v; y łzczeńścił im P. Bog w wielu wygranych/ y niepodobnych do zwycięstw bitwach *SkarKazSej* 668b. Cf »do rozumienia niepodobny«, »do wiary niepodobny«.

niepodobny u kogo, czego [= *ktoś nie może czegoś wykonać*] (27): A oto Elzbieta [...] w łtarolciji łwé poczęła łyna/ a iuż temu łłofti miełiätz/ bo v boga nieieft niepodobno każde łłowo. *OpecŻyw* 8v; *KrowObr* 214; Bo widzisz żeć ty obiedwie rzeczy v łwiátá niepodobne były/ vmárłego włkrześcić/ á vleczyć bez włzech przypraw ták człowieká zelźłego *RejPos* 257, 135v, 257 [2 r.], 270v, 271, 272 [3 r.]; *RejZwierc* 196v, 198; *CzechRozm* 155, 158v, 163v; *SkarJedn* 381; *SkarŻyw* 321; *CzechEp* 176, 319; *CzechEpPORz* *v; *ArtKanc* A5; *LatHar* 529; *WujNT Luc* 1/37, s. 331; *SkarKaz* 160a, b.

niepodobny u kogo, czego [= *ktoś uważa, że coś jest niemożliwe*] (13): *BielKom nlb* 3; *RejPos* 55, 150v; *CzechRozm* 29v; y wiemy iłż łłowá twoie/ łá łłowá żywotá wiecznego/ prawdá nieomylna/ chocia v ludzi niepodobna. *SkarŻyw* 598; *CzechEp* 17, 361; *WujNT Matth* 19/25, *Mar* 10/27, *Luc* 18/27; *SkarKaz* 205a, 241b, 457b.

niepodobny komu, czemu (30): *OpecŻyw* 11v; *MurzHist* E4v; *BibRadz Matth* 17/20; Złodzyei żadnych nie tráciłi [sędziowie egipscy] mówiąc/ niepodobna rzecz człowieku być ná łwiece ktoryby nie kradł *BielKron* 9; *GórnDworz* Cc5; *RejPos* 135v, 171, 234v, 257; *KuczbKat* 265; Bo zakon ku wypełnieniu/ áćći ięft człowiekowi nie podobny/ ále Chrześciáninowi podobny. *WujJud* 80v, 126, 133v; *SkarJedn* 44; *SkarŻyw* 363; *LatHar* 154, 246, 247, 644; *WujNT Matth* 17/20, s. 563; *SarnStat* *8; *SkarKaz* 609b. Cf »rozumowi, pojęciu niepodobny«.

niepodobny ku czemu (25): *Incredibile memoratu est quam facile coaluerit*, Rzecz niepodobna ku powiedaniu/ yáko łie přetko ziednoczyli. *Mącz* 215c; *WujJud* 80v; Spráwy ábo kauzy/ rozmáitemi á iákmiarz niezliczonemi limitáciami dni łádowni służących [...] bywáią vwikłáne/ zátrudnione/ y ku wywikłaniu niepodobne vożynione [*prope inextricabiles redduntur*] *ModrzBaz* 90; *WujNT* 31, 48, 193, 820, 823 (7). Cf »ku rozumowi niepodobny«, »k(u) wierze (a. wierzeniu) niepodobny«, »niepodobno ku wierze«.

N sg n w funkcji orzecznika [*w tym: cum inf*] (13); *ze zdaniem podmiotowym* (7), *w tym z zapowiednikiem: to* (3), *aby* (5), *żeby* (1), *iż by* (1)] (49): *BierEz* 12; *Iozeff*/ odpowiedziál ijm rzekätz: [...] acz bych miál tę wolá iłżbych chciał żonę poiätz/ tedy wđdy niepodobno/ abych tako rołkólńeé/ tako wielebné/ tako łwięté dziewicy był oblubion. *OpecŻyw* 5v; *PatKaz III* 97; *BierRozm* 4; *KlerWes* A2; ábowiem to co v ludzi ięft niepodobno/ to v Boga ięft podobno *KrowObr* 214; *Mącz* 130c; *RejAp* BB5v; *HistRzym* 108v; Co niepodobno v łwiátá/ podobno v Páná. *RejPos* 257 *marg*, 135v, 257 [2 r.]; *BiałKat* 26; *KuczbKat* 265; *BudNT Luc* 17/1; *SkarJedn* 100, 286, 381; Iedenże tylko łpołob człowiekowi ięft/ vrodzić łie: á zginąć/ ták wiele Dróg ięft/ że tego niepodobno zgádnąć. *KochOdpr* B2; *SkarŻyw* 253, 597; *CzechEp* 33; Iuż nie o to ia łtoię/ by mię miłowálá/ Albo/ co niepodobno/ cnotliwą być chciałá *KochFr* 108; *KochPhaen* 15; Przetoż ięft niepodobno/ żeby miáło długo łtać krołstwo kácerłkie *WujNT* 50, *Matth* 19/26, *Mar* 10/27, s. 237 [2 r.], 331; Iáko łię vkażem/ iáko łię łkryiem? łkryć łię niepodobno [!]/ vkázác łię nieznołno. *SkarKaz* 7b, 206a, 348a [2 r.], 457b.

Cf »nic nie jest niepodobno [komu]«, »i pomyśleć niepodobno«, »niepodobno się zda, widzi się«, »niepodobno ku wierze«.

W zdaniu zaprzeczonym (21): *OpecŻyw* 8v; *GórnDworz* Kk2v; *RejPos* 270v, 271, 272 [2 r.]; *RejZwierc* 196v; *CzechRozm* 155, 158v, 163v; *SkarJedn* 381; *SkarŻyw* 253; *CzechEp* 176; *CzechEpPORz* *v; *ArtKanc* A5; *GórnRozm* B4; Przykazania Pánskie nie ľą niepodobne. *WujNT* 48 marg, 331, *Matth* 17/20; *SkarKaz* 160a, b.

W połączeniach szeregowych (5): *OpecŻyw* 11v; *BielKron* 109v; *RejPos* 207v; Ták rzeczy wielkie/ ták należyte zbáwieniu náłzemu/ ták nieľtycháne y niepodobne. *SkarKaz* 418a, 417b.

W przeciwstawieniach: »niepodobny ... podobny (8), potrzebny« (9): *KrowObr* 214; *RejPos* 56v, 257, 257 marg; *WujNT Luc* 18/27, *Matth* 19/26, s. 783; Elźbietę poćiefzył/ że ľynem záľtąpiłá Choć ľtára: y która dotąd niepłodną byłá. [...] Rzecz bowiem niepodobną/ Bóg ľpráwi podobną. *SiebRozmyśl* F3; *SkarKaz* 457b.

W charakterystycznych połączeniach: *niepodobny barzo* (2), *namniej; daleko niepodobniejszy* (2); *niepodobny przypadek; niepodobny anjołom, człowiekowi (a. ludziom)* (5), *człowieczej mocy (a. przyrodzeniu), pojęciu ludzkemu, rozumowi* (4).

Przysłowia: Głupia myľ iefť niepodobnych rzeczy żádać. *BielŻyw* 15.

Flare simul et sorbere proverbium. [...] To yefť dwie rzeczy w ľpolek czynić niepodobno yefť/ yáko pánu Bogu y Dyabłu służyć. *Mącz* 130c.

że iefť rzecz niepodobna/ wľzytkim ľię podobáć (bo co ieden miľuie/ tym ľię drugi brzydźi) *KochCn* B4.

Frazy: »nic nie jest niepodobno [komu]« = *ktoś wszystko może* (2): Nie wierzyli ći/ iż Pan Chrifťus był Bogiem/ ktoremu nic nie iefť niepodobno. *WujNT* 330, Xxxxx2v.

»i pomyśleć niepodobno« (1): y pomyśleć niepodobno/ z iákim ľtráchem/ ogromnością/ mocą y wľpániáľością czynić ľię ten ľąd [ostateczny] ma. *SkarKaz* 5b.

»niepodobno się zda, widzi się« [szyk zmienny] (7:1): *RejKup* Pv; Czyli tho Pánu wedle słowá iego wćzynić trudno/ co ľie nam zda wedle przyrodzenia niepodobno? *WujJud* 70v; *RejPosWstaw* 44 [2 r.]; A miedzy innymi ártykuľy/ ktore mu ľię w wierze náłzey zdáły niepodobne: śmiaľ ľię bárzo z tego/ iľz my wierzym koniec świátá przyľżyľy *SkarŻyw* 102, 47; Lecz iáko wierzymy iż może wielbľadá przewieść przez vcho igielne/ co ľię zda niepodobno: ták teź wierzymy/ iż ćiáło ľwe święte przewiodľ przeze drzwi zámknione *WujNT* 81, 171.

Zwroty: »kłaść za rzecz niepodobną« (1): Nuź owo co on zá dziw kładzie/ á rzecz niepodobną ku wierze/ áby ná ledzie mogľ ogień niećić/ żaden dziw nie iefť/ bo ľie thego oczy náłze doľyć nápátrzywáią. *GórnDworz* B3.

»mieć za niepodobną rzecz« = *impossibile reputare HistAl* [szyk zmienny] (8): *HistAl* I5; chocia tho zá niepodobną rzecz na ľwiećie máią/ by miał Ocean vmárznąć *BielKron* 461, 54, [85²]v; gdzie drudzy ludzie/ máią to ľobie zá rzecz niepodobną/ áby w miľoćci miał mieľcze rozum. *GórnDworz* L18; *CzechRozm* 29v; *WujNT* 201, 517.

Wyrażenia: »niepodobny dziw, znak« [szyk 4:1] (4:1): iżem tey prawdy fwey potwirdził dziwy á niepodobnemi znáki Boftwá fwego *RejPos* 335, 81v, 270v; On íam/ iáko bóg prawdziwy/ Niepodobné czyni dżiwy. *KochPs* 147, 104.

»niepodobnym obyczajem« (2): ten nam tylko íam obyczáy zoftawa ku iftności Bołkiey poznániu/ áby íe oná z námi złączyłá/ á niepodobnym obyczáiem náłz rozum wzgorę podniołá *KuczKat* 100; *KochPieś* 48.

»niepodobna nigdy prawda« (1): Więc oni Poetowie/ áby z morłkiey pyány/ Miáłá íe byłá [*Wenus*] zyáwić/ nápletli báśniámi. Ale to niepodobna nigdy prawdá byłá/ Ták iáko iny człowiek też íe vrodziłá. *RejWiz* 37v.

»rozumowi, pojęciu niepodobny; do rozumienia, ku rozumowi, w rozumie niepodobny« [szyk 6:4] (6:1;1:1:1): *RejAp* BB5v, 128v; *RejPos* 271, 273; *BiałKat* 26; Pan chcąc wino vczynić wodę przynieść rofkázuie/ czo íe káżdego rozumowi nie podobno zdác mogło. *RejPosWstaw* 44; A naprzod mocną y niezwyćieżoną wiárą o Pánie náłzym Iezuśie/ wierząc to o nim co było barzo trudno/ á poięciu ludzkiemu niepodobno: íłz on był práwy Syn Boży *SkarŻyw* 597, 26; Chowálá íę też tá táiemnicá o perfonách w Boftwie ták trudna y w rozumie niepodobna nowemu zakonowi *SkarKaz* 275a, 417b.

»rzecz (jest *a.* widzi się, *a.* zda się) niepodobna« [w tym: *aby* (56), *żeby* (8), *by* (4), *iż* (3), *iżby* (1), *cum inf* (2); *frazy* (74)] = *impossibile est* *HistAl*, *PolAnt*, *Vulg* [szyk 100:79] (179); *BierEz* G2v; *PatKaz II* 60v; *FalZioł* I 89c; gdyż íe im niepodobna rzecz widziáła aby kiedy panna miáła porodzić. *BielŻyw* 124, 15; *RejJóz* O7; *SeklKat* N3, V4v; Ac to rzecz íeft niepodobná A ni kuwierzeniu godná Aby mogła człowiecza mocz Bołką/ wżdy kiedy przemoc *RejKup* o2v, g6, n5; ále rzecz íeft niepodobna gnułnego á leniwego ołá ná wyfokołć látać/ gdyż skrzydeł nie ma. *HistAl* E6, K3v; *MurzHist* R4; *KromRozm II* q3v, t2; *KromRozm III* E5v, F5v; Y niepodobna to rzecz v Bogá y v ludzi/ áby złość z dobrocią íednákiey odpłáty były kiedy. *BielKom nlb* 3; *GliczKsiqz* K6; *LubPs* Z3v; *KrowObr* 12v, 213v [2 r.]; *RejWiz* 104; iż poznawał íąd Boży nád íobą przy śmierci/ ktory gdy ná człowieká przypadá/ íeft rzecz niepodobna/ áby íę człowiek záthrhożyć niemiał *BibRadz* I 291a *marg*, *Dan* 7/6, I 491b, *Matth* 17/20, II 103b *marg*; bo káżda rzecz trudna íe y niepodobna zda/ ktorey człowiek zwyczáíá częftego niema *BielKron* 244, 9v, 26, 40, 54v, 109v (16); *Mqcz* 215c; *OrzQuin* Z2; *SarnUzn* C7v; *RejAp* 147v; zá czymby opánowanie drugich ludzi przyść mogło: á to byłá rzecz iákoby niepodobna/ gdyż by temu nie pirwey kto dofyć vczynił/ áżby muíiał wżytek fwiát zwalczyć. *GórnDworz* Hhv, C8v, Kk2v, Kk4, Kk6; A gdzie íe vniefie w rzeczy niepodobne/ iż im rozum íproftác nie może/ tedy nielza íedno iż tego wiárą podpirác muśi *RejPos* 63; Bo íeśliżbychmy ná rzeczy niepodobne z rozumy náłzemi wylátowác mieli/ á záfadzác ná thym wiárę náłzę/ cze⁸⁰ nas nie vczy íłowo Boże/ tedybychmy íe pewnie bárzo obłędzić muśieli *RejPos* 88; A íeilibyś temu nie wierzył á zdáć íe rzecz niepodobna/ próś íobie iákiego znáku od Páná twoiego. *RejPos* 271; A nákoniec áby íełczce ná niepodobnieyfzych rzeczách okazác to raczył/ dzyeciátko Dániel máłuczkie iákíe ípráwy dziwow Bołkich íego obiawiáło w íobie. *RejPos* 283v; owdzye ílyfzy iż tobie trudna rzecz íprzećiwić íe rzeczám niepodobnym. *RejPos* 284v, 31, 55, 56v, 67v [2 r.], 71v [2 r.] (39); *BiałKat* 198v, 308v; Abowiem ták íeft rzecz niepodobna/ áby íáłká z grzechem weśpołek być miáłá/ iż áni zmyślác tego íe niegodzi. *KuczKat* 155; *RejZwierc* 78v, 197v, 230v; *BielSpr* 63; Stáráíá íe/ powieda/ áby Lutrá

miłego z Zwingliuszem ziednáli: co iest zgoła rzecz niepodobna. *WujJud* 11, 70, 76v, 126, 249; *WujJudConf* 126, 254v; *RejPosWstaw* 143v; *BiałKaz* F2v; *BudNT Hebr* 11/11 [6]; y rzecz fie mu tá namniey niepodobna widziála: áby mógł był mieć z Sarą żoną fwą ktore⁸⁰ potomká/ widząc ią niepłodną/ á iuz ztárzáła *CzechRozm* 74v, 29v, 136v, 148v, 150 *marg*, 155 (9); *SkarJedn* A2v, 46, 55, 102, 162, 284; wolał bych czyttem od grzechu w piekle być: á niżli fktorym grzechem w niebie: ácz obiedwie rzeczy fą niepodobne. *SkarŻyw* 335, 30, 150, 213, 261; *StryjKron* 86; *CzechEp* 17, 175, 258, 326, 361 (7); *CzechEpPORz* **; *NiemObr* 73, 124; *PudłFr* 75; *KochCn* B4; Póki zákwitła młodość ftoi w fwoiéy mierze/ Lekka myśl/ niepodobné rzeczy przed się bierze *KochFrag* 15; niepodobna mi przedfię rzecz wytrwać furowość gniewu twego *LatHar* 644, 154, 508, 577; *WujNT przedm* 9, s. 4, 190 *marg*, *Luc* 18/27, *Act* 2/24 (11); *SarnStat* *6v, *8, 143; *SiebRozmysł* F3; *PowodPr* 13, 37; *SkarKaz* 160a, 241b, 418a, 609b; *GosłCast* 54. Cf »kłaść za rzecz niepodobną«, »mieć za niepodobną rzecz«.

»niepodobno ku wierze« (2): do ktorey też Moluki piżą niekthorzy (ácz nie podobno ku wierze/ ále według okrągłości ziemie podobna) iż też Káftylliani [...] przyźli też do tey Moluki morzem *BielKron* 445v, 433v.

»k(u) wierze (a. wierzeniu), do wiary niepodobny« = *incredibilis* *HistAl*, *Modrz* [szyk 8:6] (12:2): *RejJóz* D2v; *HistAl* Hv, M5v; *GórnDworz* B3; *KuczbKat* 280; bo widzę k wierze niepodobne leniństwo y niedbáltwo/ nietylko pópolitego ludu/ ále też y zacnych ludzi/ około przełtrzegánia y gálzenia požogi. *ModrzBaz* 84, 144; *KochPs* 173; *CzechEp* 258; *ReszPrz* 65; *Phil* I4; Iáki fię cud pokazał z podziemného gmáchu. Cud/ który przełzedł wiárę/ y kniéy nie podobny *GórnTroas* 16; *hoc est* iefli *taxa hyperbolica*, niepodobna ku wierze. *Si praepostere petit*: iefli piérwéy o krzywdę niż o grunt, piérwéy o porábánié niż o gránice w leśie. *SarnStat* 1289; *CiekPotr* 45.

Szeregi: »dziwny, (a, abo, ani, i) niepodobny« (11): Tákże ini duchowie co thám przy nim [*Bogu*] trwáią/ Dziwne á niepodobne przyrodzenie máią. *RejWiz* 119, 153; (*marg*) Krześciyáninowi nic dziwnego być nie może. (—) A niechay fie to komu iáko chce dziwno á niepodobno zda/ ále fie nam nigdy nic dziwnego áni niepodobnego zdác nie będzie *RejPos* 270v, [73], 270v [2 r.], 271v, 272, 273; *WujNT* 180; *SkarKaz* 419b.

»i niepodobny i nad przyrodzenie« (1): bo widzę iż fie śilá ludzie mogą náuczyć y niepodobnych rzeczy/ y nád przyrodzenie *RejZwierc* 78v.

»niepodobny ani niemożny« (1): ále v tego Páná podobne co włytko może/ á nic nigdy niepodobnego áni niemożnego v niego nie bywa. *RejPos* 272.

»niepewny a niepodobny« (1): á iáko ią [*sprawę poczęcia z Ducha Św.*] dziwnie á z dawná Duch fwięthy fwiátu oznaymiác á opowiadać raczył. Aby ná on čás gdy fie to pełnić miáło/ mniey fie to rozumowi ludzkiemu niepewnego á niepodobnego zdáło. *RejPos* 271.

»niepodobny i (ani) niesłuszny« (2): *RejPos* 88; że haeretykowie przą fię prawdy tego Sákrámentu [*Eucharystii*]: iż fię to niepodobno y nieślufzno widzi cíeleśnemu ich rozumkowi. *WujNT* 333.

»niesłychany i niepodobny« (1): Bo wiedzieli ifz on cudá nieślýcháne y ludziom niepodobne/ nád chorymi y vmárłymi czyniąc/ wiele ludzi do náuki fwey/ á wiary Chryśtuśowej przyciągnął. *SkarŻyw* 363.

»(nie tylko) trudny ale (a, i) niepodobny« (14): Abowyem y dziś trudne á nye podobne práwe wyrozumyenyé łtárego zakonu okrom nowego *KromRozm II* n2v; *KromRozm III* E5v, F5v; *BielKron* 244; *RejPos* 271, 272 [2 r.]; *CzechRozm* 29v [2 r.]; *SkarJedn* 100; *SkarŻyw* 26, 597; *CzechEp* 33; *SkarKaz* 241b.

»wielki a niepodobny« (1): Rzecz wielka á ludziom niepodobna/ od łámega Bogá iść miáá. *SkarKaz* 609b.

α. *W funkcji rzeczownika:* »niepodobna« (52) : *BudBib* I 124d marg; *Oczko* 20v; *PaprUp* F3; *WujNT* 266, 762, 777; Potym ieśli fie z tego wypráwiá (co niepodobna) poydá zá tym ártykuły/ ktore znimi w Werificácyey mam záložone/ y prawdá przekonáne. *PowodPr* 37.

niepodobna u kogo (2): Bo to v mnie niepodobna iešliby to łzczerze czynił/ żeby ták o nim mowić y piáć miáł *CzechEp* 127, 55.

niepodobna komu (3): *RejPos* 67v; bes mežá rodzić ćłowieczey mocy y rozumowi niepodobna. *CzechRozm* 155; *CzechEp* 184.

cum inf (8): *RejPos* 67v [2 r.]; bo włzytkich niepodobna wyliczyć *CzechEp* 361, 183, 184; iż to nieprzyáiéł moźny/ y niepodobna zwyciężyć go. *OrzJan* 22; *WujNT Hebr* 11/6; *SarnStat* *6.

Ze zdaniem podmiotowym [w tym z zapowiednikiem: to (19); aby (21), żeby (7), by (2), iż (1)] (31): Ezop rzekł toć niepodobna/ By niewiáłtá byá zgodna *BierEz* O; *RejJóz* O7; *DiarDop* 111; A bez wiáry niepodobna iešt/ by fie kto miáł podobáć [*impossibile est placere*] Bogu. *Leop Hebr* 11/6; Ale y toć teź byá niepodobna/ iż fie Ewá z Adámá miáá vrodzić/ á Adam z gliny *RejPos* 37, 67v [3 r.]; co niepodobna žeby Nothns kiedy dziedzić miáł mimo tego ktory iešt s práwego Máźeńłtwá práwym dziedzice^m *MycPrz* II B; *CzechRozm* 61v, 68v, 132, 152v; *ModrzBaz* 131v; *SkarJedn* 46; *CzechEp* 59, 127 [2 r.], 161, 175, 354 (9); *CzechEpPORz* **2v; *NiemObr* 146; *ActReg* 4v; *Phil* S3; *WujNT Hebr* 6/4; *WysKaz* 14; Których [*omylek*] niepodobna áby fie człowiek vłtrzedz mógl *SarnStat* 1305.

Zwrot: »za niepodobná mieć, poczytać« (1:1): tedy to zá niepodobná niektorzy máią: žeby kto w iedennałtym roku łpłodzić miáł łyná *CzechRozm* 136v, 137v.

a. *Niezdalny, niezdolny do czego* (1) :

Wyrażenie: »niepodobny ku zdrowiu« = *nieuleczalnie chory* (1): żeć ty obiedwie rzeczy v łwiátá niepodobne były/ vmárłego włkrzešić/ á vleczyć bez włzech przypraw ták człowieká zefłzego/ á oneę niewiáłte/ ktora iuź byá niepodobna ku zdrowiu *RejPos* 257.

2. *Inny, nie wykazujący podobieństwa, różny; dissimilis Mącz, Modrz, Calep; absimilis Calep, Cn; in nullo similis HistAl; haud similis, mutatus ab illo Mącz* (33) : Mutatus ab illo, id est dissimilis, Niepodobny. *Mącz* 239a; *Calep* 8b.

niepodobny do kogo (1): [*miłość*] niełprzyáiłliwych łobie rzeczy/ łprzyáiłliwe: á z niepodobnych do łiebie/ podobne czyni *GórnDworz* Mm6v.

niepodobny komu, czemu (11): thwoiá ołobá [*Aleksandra*] widzimy [*Filipowi*] fie być nie podobna y nie godna [*in nullo mihi similitur*]. *HistAl* A7; Owocow máią dofyć rołkołsznych náłzym nic niepodobnych: Ziół/ korzenia/ nafienia máią/ náłzym nie podobnych *BielKron* 445; *KuczKat* 15; *PaprPan* Pv; gdyź fie częłtokroć rodzą łynowie niepodobni oycem *ModrzBaz* [41]v, 45v, 99; *Phil* G4. Cf *niepodobny komu ku czemu, czemu czym, komu w czym*.

niepodobny komu ku czemu (1): liny też miał ku macierzy podobne w obyczajach, ale łobie k mądrości nie podobne *BielŻyw* 48.

niepodobny czemu czym (1): A což ty thu rzeczefz nędzny á vpádły Ierolimczyku/ gdyż łyfyżyfz o tym frogim vpadku tego miáltá ták zacnego. [...] Gdy łobie theż záfię wípomniłz ná nikkczemność á ná łprołność łwoię/ iżeś niczym nie podobien miáltu onemu ták zacnemu. *RejPos* 196v.

niepodobny komu w czym (1): thá miála trzech synow z cudzołóstwá/ ktorzy záwždy nieposłufzni byli Krolowi/ á w żadney rzeczy iemu nie podobni. *HistRzym* 101.

niepodobny ku komu, czemu (14): *BierEz* Cv; *BielŻyw* 67; *RejRozm* 392; *Mącz* 251b; *RejPos* 141v, 171, 231, [249]v; Téz *inordinatam Citationem* zowie Práwo, kiedy wiefzta táxá niż *principale*. [...] Połpolicie *inordinatam Citationem* zowá, w którýy náyduią álbo łłowá včzypliwe, álbo potwarné, álbo w którých iest táxá niepodobna ku łzkodzie. *SarnStat* 750. Cf *niepodobny ku komu czym*; »niepodobny ku prawdzie«.

niepodobny ku komu czym (3): RAphał był piękny Anyoł/ lecz ten z Iákubowic/ Ku tám temu vrodá/ łnadź niepodobien nic. *RejZwierz* 62v; Bo łłuchay iáko ono on nędzny Dawid/ ktorý był wielkim miłofnikiem Pána twego/ ku któremuś ty y iednym páłczem nie podobien/ [...] nárzekáiąc mowi *RejPos* 309, 309v.

niepodobny w czym z czym (1): żeby ráczey podobieństwá od rzeczy niwczym z drugá rzeczą niepodobney vżywác/ przypodobywaíąc iá/ mieli/ niż od tey ktora może być łnadniey porownána y przypodobána. *CzechRozm* 52.

W zdaniu zaprzeczonym (2): Ty záfię Ewnomianie/ což mowifz/ iż fyn oycu nie ieft podobny? Bo ieflić obrázem ieft/ tedyć pewnie nie ieft niepodobny etc. *CzechEp* 180; *Phil* G4.

W połączeniu szeregowym (1): Dissimilis, Nierowny/ niepodobny/ ynákły/ rozny. *Mącz* 394a.

W przeciwstawieniu: »niepodobny ... podobny« (1): *GórnDworz* Mm6v cf *niepodobny do kogo*.

Wyrażenie: »niepodobny ku prawdzie« [szyk 1:1] (2): tedi nigdi łie taki niewyleczy/ czo iefth rzecz niepodobna ku prawdzie *FalZioł* I 22a; kiedy kto ku przyczynieniu/ ábo więciu komu/ to powie/ czo nikáfká ku prawdzie niepodobno. *GórnDworz* Q8v.

Szereg: »rozny, (a) niepodobny« (2): W tych tedy trzech perfonách/ poniewáz niegodzi łie ábyłmy co roznego á onym niepodobnego myłłic mieli/ tedy po rozdziale tylko ich włafności/ zrozumiec ie będziemy mogli. *KuczbKat* 15; *Calep* 333a. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

3. Niewłafciwy, niestosowny, niesłuszny, nie do przyjęcia (11) :

W połączeniu szeregowym (1): Włzyłtkie Vota, álbo obietnice włzyłtkie/ nie tylko łá nie potrzebne/ głupie/ niepodobne/ ále też bezbożne *ReszPrz* 59.

Wyrażenia: »niepodobna rzecz« [szyk 6:1] (7): y przyachawłchi wnalche moldawłkye zyemye nalchamey granyczi y wylkyy nyepołpolythe łkodi czynly [...] y mi tho wydzancz thakowe nyepodobne rzeczy kazalyłzmi do stharołth łprawcz walłchey Kro. mczi pogranycznich pyłłacz *LibLeg* 11/165; *BielKron* 410; *GórnDworz* Cc6; *RejPos* 72 [3 r.]; Vrząd piłze pozwy [...] tężne ie vrząd rozłeła/ á nikogo ná pozwie nie łzkáluie/ áni piłze rzeczy niełłufznych/ y nie podobnych. *GórnRozm* F4.

»sprawy niepodobne« (1): A ták ci wżycy ktorzykolwiek odstępuią od przeyrzenia łwego á od wezwánia łwego [...] á ważą łie wymyślác łobie inych łpraw niepodobnych á inych połtepkow w nádzieię Pánłką niźli im przyłtoi/ ci wżycy pokułzáią Páná łwego *RejPos* 72.

Szeregi: »niepodobny i nieprzystojny« (1): Gdyż tá oboiá rzecz [*żeby anioł stał się Bogiem lub Bóg aniołem*] iełt dáleka od nas. Bo y Chriłtiáninowi wiernemu/ y Zydowinowi zakonu łię trzymáiácemu/ niepodobna y nieprzyłtozna [!]. *CzechEp* 212.

»niesłuszny a (i) niepodobny« [*szyk 3:1*] (4): *BielKron* 410; Ale ktorzy [...] nie wdawáiác łie w niełłuzne á w niepodobne rzeczy/ nie kułzac ni w czym Páná łwego/ á nie wdawáiác łie w żadne czáry/ gułłá/ álchimije/ czárnokłiełtwá/ y w ine rzeczy niełłuzne: ci dopirko chodzą w opiece iego *RejPos* 72, 72; *GórnRozm* F3.

»przykry i niepodobny« (1): Sąć to *Argumenta*, (Bráćie miły) náłzym miłym Láikom Polłkim przykré y niepodobné. *OrzQuin* Ev.

4. Brzydki (1) :

W przeciwstawieniu: »napiękniejszy ... naniepodobniejszy« (1): łyn twoy [*Chrystus*] był kráfy aniellkié/ włłech łynow człowieczych nápięknieyłły/ ale ten iełt miedzy włłytłkami łudzi nániepodobnieyłły *OpecŻyw* 132.

Synonimy: 1. niemożny; 2. drugi, iny, odmienny, rozny; 3. nieprzystojny, niesłuszny, 4. brzydki, niecudny, ohydny, przykry, straszliwy, szpetny, źqdny.

Cf NIEPODOBLIWY, PODOBNY